

KRITISKE ANALYSER

Af Henrik Herløv Lund, økonom og velfærdsforsker – cand.scient. adm.

www.henrikherloevlund.dk

herloevlund@mail.dk

VÆKSTPAKKE 2014 – INGEN JOBS, GRØNT TILBAGESLAG OG DEN TUNGE ENDE NEDAD.

Med aftalen med Venstre har regeringen definitivt overtaget de borgerliges skattelettelsesstrategi.

”Vækstpakke 2014” - også kaldet ”Danmark helt ud af krisen” – skal ifølge SR – regeringen selv skabe jobs, fastholde den grønne omstilling og sikre en langsigtet gennemførelse af regeringens politik.¹ Men resultatet bliver ingen af delene, tværtimod.

Vækstpakkens indhold.

Pakken består af 89 tiltag, de fleste i bagatelafdelingen såsom fx kortere offentlige sagsbehandlingstider og lavere beskatning af investeringer i småvirksomheder.

Figur: Elementer i vækstpakken.²

<

¹) Jf. Regeringen: Danmark helt ud af krisen samt jf. interview med Bjarne Corydon i Hvass, Jesper: ”Corydon vil sikre ro og stabilitet på nøgleområder”, Politiken 19.06.14

²) SR - regeringen: Danmark helt ud af krisen, s. 13.

Blandt de mere vægtige elementer er en række nye lempelser af energiafgifterne for virksomheder. Således er det aftalt med Venstre, at PSO – afgiften lempes med 13,2 mia. kr. og at forsyningssikkerhedsafgiften helt tilbagerulles. Pakken finansieres ved, at der spares på udbygningen af vedvarende energi (nærmere bestemt vindmøller) og ved, at bundskatten hæves med 0,28 % samt gennem reduktion af den grønne check.³

Ringe jobeffekt.

Regeringen mener, at pakken samlet vil hæve BNP med 6 – 7 mia. kr. frem til 2020.

Tabel: Af regeringen angiven effekt af vækstpakken.⁴

	BNP-effekt	Lavere omkostninger og øget effektivitet i virksomhederne
Vækstpakke 2014	6 mia. kr.	4 mia. kr.

Anm.: Virkningen for erhvervsinvesteringer er opgjort for private byerhverv i faktiske 2014-priser, mens øvrige virkninger er opgjort i strukturelt 2014-niveau.

Men virkningen på den økonomiske vækst af pakkens først og fremmest mange småforslag må vurderes at være overordentlig diffus - og dermed ganske usikker.

Det er dog temmelig givet, at jobeffekten af planen vil være minimal. Den positive jobeffekt skulle i givet tilfælde komme fra lettelsen af virksomhedernes energiafgifter og den dermed følgende forbedring af priskonkurrenceevnen. Men til gengæld tabes omkring 6.000 jobs i vindmøllesektoren som følge af reduceret udbygning af vindmøller og udskydelse af en havvindmøllepark. Pakken flyttes altså højst om på jobs.⁵

Grønt tilbageslag.

Til gengæld repræsenterer pakken et sikkert tilbageslag for omstillingen fra fossile brændstoffer til vedvarende energi. Denne omstilling skulle ikke mindst sikres og finansieres gennem PSO – afgiften.

³) Jf. Regeringen og Venstre: Skitse til vækstpakke 2014.

⁴) Jf. Regeringen: Danmark helt ud af krisen, s. 10.

⁵) Jf. Bünger, Troels Hein, Steffen Villadsen og Jacob Skouboe: Vækstplan gør jobbranchen til stor jobtaber. Børen 19.06.14

Virkningen af nu at lempe denne er dobbelt negativ i grøn forstand: For det første svækkes det økonomiske grundlag for omstillingen og for det andet neddrøses heroveni udbygningen af vindkraften.⁶ Så langt fra at sikre den grønne omstilling repræsenterer pakken et tilbageslag for den.

Den tunge ende nedad.

Regeringen vil gerne fremstille denne aftale som givende øget velstand til befolkningen. Således hævder man, at vækstpakke 2014 sammen med regeringens vækstplan.dk tilsammen vil løfte BNP i 2020 med i alt 12 mia. kr. svarende til et øget rådighedsbeløb for en funktionærfamilie på omkring 5.000 kr. årligt i 2020.

Tablet: Af regeringen angivet højere rådighedsbeløb i 2014 som følge af vækstplan. Dk + vækstpakke 2014.⁷

	Real forøgelse af rådighedsbeløb (kr.)	Forøgelse af rådighedsbeløb i pct. af disponibel indkomst (pct.)
2014-niveau		
Pensionistpar	1.400	0,8
Par på kontanthjælp med to børn	1.500	0,8
Par på førtidspension	2.200	1,2
LO-par med to børn	3.600	1,1
Privatansatte funktionærer med to børn	5.000	0,9

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Økonomi- og Indenrigsministeriets Familietypemodell.

Men dette løfte om øget velstand hænger i tynd luft. Vækstplan.dk's angivelige løfte af BNP bygger i hovedsagen på en tyrkertro på, at selskabsskattelettelsen vil få virksomhederne til at øge investeringerne. Denne effekt er imidlertid særdeles usikker. For det første er skattelettelsen kun en tilpasning til omkringliggende landes selskabsskatteniveau og da virksomhedernes investeringer primært afhænger af afsætningsmulighederne. For andet – og nok så afgørende – skaber vækstplan.dk ifølge regeringen højst +4.000 arbejdspladser i den private sektor, men finansieres med offentlige besparelser, som koster -6.000 arbejdspladser i den offentlige sektor.

⁶) Jf. Nielsen, Jørgen Steen: Sortner det for regeringens grønne vækst? Information 19.06.14

⁷) Jf. Regeringen: Danmark helt ud af krisen, side 2014.

Frem og tilbage er som bekendt lige langt – hermed er der i realiteten ikke udsigt til nogen forbedring af BNP i 2014 som følge af vækstplan.dk.⁸ Og som vist foran vil heller ikke vækstpakke 2014 reelt give noget videre vækst – og velstandsløft. Regeringens løfter om øget rådighedsbeløb til almindelige mennesker må vurderes som tomme.

Heroveni har aftalen med Venstre om vækstpakken tilmed en klar negativ fordelingspolitisk profil: Både barberingen af den grønne check og forhøjelsen af bundskatten⁹ vender den tunge ende nedad.

SR har købt Venstres erhvervsskattelettelsesstrategi.

Ej heller kan man tale om en fastholdelse af regeringsprogrammets grønne omstilling og klimapolitik.

Pakken ligger snarere i forlængelse af regeringens vækstplan.dk, der også bød på erhvervsskattelettelser i form af lempelse af selskabsskatten og nedsættelse af energi og miljøafgifter for virksomhederne finansieret af bl.a. kontanthjælpsreformen.

Vækstpakke 2014 markerer således, at regeringen definitivt synes at have overtaget Venstre og de borgerliges strategi for, at vækst og jobskabelse skal ske gennem skatte – og afgiftslettelser for erhvervslivet på arbejdsløses og lønmodtageres regning.¹⁰

⁸) Jf. Lund, Henrik Herløv: SRSF s vækstplan – forkert løsning på forkert problem. Marts 2014.

⁹) Jf. Regeringen og Venstre: Skitse til en vækstpakke, s.

¹⁰) Jf. Mogensen, Lars Trier: Venstre har stadig bukserne på. Information 19.06.14